Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0339

Teadlaste Bəhruz Səmədovi ja İqbal Əbilovi meelevaldne vahistamine ja süüdimõistmine Aserbaidžaanis

Euroopa Parlamendi 18. detsembri 2025. aasta resolutsioon teadlaste Bəhruz Səmədovi ja İqbal Əbilovi meelevaldse vahistamise ja süüdimõistmise kohta Aserbaidžaanis (2025/3028(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Aserbaidžaani kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et alates 2025. aasta algusest on poliitvangide arv Aserbaidžaanis kasvanud peaaegu 400 isikuni, keda peetakse meelevaldselt kinni poliitiliselt motiveeritud süüdistuste alusel, ning nende hulgas on kodanikuühiskonna aktiviste, opositsiooniliidreid, ajakirjanikke, teadlasi ja inimõiguste kaitsjaid;

B. arvestades, et İqbal Əbilov, kes on Talõši rahvusvähemuse hulka kuuluv teadur ja väljaande „Tolyši Millijə Akademijə Xəbon“ (Talõši Rahvusakadeemia Teataja) peatoimetaja, ning Bəhruz Səmədov, kes on Praha Karli ülikooli doktorant, mõisteti riigireetmises süüdistatuna vastavalt 18 ja 15 aastaks vangi;

C. arvestades, et kohtuprotsessid mõlema teadlase üle toimusid suletud uste taga, millega rikuti rahvusvahelisi õiglase kohtumõistmise norme ja süütuse presumptsiooni; arvestades, et väidetavad süütõendid koosnesid üksnes kontaktidest ja teabevahetusest Armeenia teadlastega; arvestades, et mõlema tervislik seisund on vangistuse ajal halvenenud;

D. arvestades, et nendes juhtumites on järgitud sama ebaõiglase ja meelevaldse süüdimõistmise mustrit nagu kahe teise teadlase, Qubad İbadoğlu ja Fazil Qasımovi puhul;

E. arvestades, et 1. detsembril 2025 vahistati Aserbaidžaanis autoritaarsete tavade jätkuva süvenemise raames väljapaistev

opositsioonijuht Əli Kərimli, süüdistatuna väidetava riigipöörde kavandamises;

1. mõistab teravalt hukka Bəhruz Səmədovi ja İqbal Əbilovi vahistamise, kohtu alla andmise ja süüdimõistmise poliitiliselt motiveeritud süüdistuste alusel;

2. kutsub Aserbaidžaani üles viivitamata ja tingimusteta vabastama kõik poliitvangid, eelkõige Bəhruz Səmədovi, İqbal Əbilovi ja Qubad İbadoğlu, tagama õiglase kohtumõistmise ja korrektse menetluse ning lõpetama ajakirjanike, aktivistide, teadlaste, opositsiooni esindajate, inimõiguste kaitsjate ja teiste ebaseaduslikult kinni peetud isikute, sealhulgas eksiilis viibijate represseerimise;

3. mõistab kõige karmimalt hukka Əli Kərimli vahistamise ja nõuab tema viivitamatut vabastamist;

4. väljendab erilist muret riikliku julgeolekuga seotud sätete väärkasutamise pärast kohtuliku ahistamise ja hirmutamise ning väljendusvabaduse, rahu kaitsmise ja avaliku kriitika kriminaliseerimise vahendina; väljendab sügavat muret akadeemilise vabaduse ja kultuuriliste õiguste jätkuva õõnestamise pärast Aserbaidžaanis;

5. kutsub Aserbaidžaani üles austama rahvusvahelisi inimõigustealaseid kohustusi ja norme, sealhulgas neid, mis on seotud väljendusvabaduse ja akadeemilise vabadusega, ning viima oma õigusaktid nendega kooskõlla;

6. nõuab, et kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi raames kaalutaks kohaste meetmete võtmist asjaomaste vastutavate ametiisikute vastu;

7. kutsub ELi delegatsiooni Bakuus üles jälgima eespool nimetatud juhtumeid ning ELi inimõiguste eriesindajat korraldama kinnipeetud teadlastega kohtumisi;

8. nõuab, et EL jätkaks inimõiguste ja demokraatliku valitsemistava toetamist Aserbaidžaanis, sealhulgas suurendades toetust kodanikuühiskonnale, ning tagaks, et liidu diplomaatiline tegevus oleks jätkuvalt kooskõlas ELi põhiväärtustega;

9. rõhutab, et edasiminek mis tahes tulevase partnerluslepingu osas peaks sõltuma käegakatsutavatest edusammudest inimõiguste, õigusriigi ning ELi väärtuste ja põhimõtete austamise valdkonnas, sealhulgas poliitvangide vabastamisest ja piiravate õigusaktide tühistamisest, nagu on märgitud Euroopa Parlamendi varasemates resolutsioonides;

10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu

välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikidele ning Aserbaidžaani presidendile, valitsusele ja parlamendile.